

[Madsen-Mygdal.]

foran eller midt i en Krise, maa vi stikke Hovedet i Busken og tie stille, saa maa der ikke siges noget. Jeg tror nu ikke, det i Dag gælder om at stikke Hovedet i Busken; jeg tror tværtimod, det gælder om, at vi ser Tingene, som de foreligger, og indretter os efter dem. Heller ikke tror jeg, at den højtærede Ordfører for Socialdemokratiet skal trøste sig med, at det hele er noget forbigaaende; det varer nok ikke saa længe; det sagde den højtærede Ordfører ikke, men han opkastede det Spørgsmaal. Jeg tror ikke, at den ærede Ordfører skal nære store Forhaabninger i saa Henseende. Det ser i hvert Fald ikke ud til, at det, vi nu er inde i, er en Konjunkturbølge, en Bølgedal, der vel kan være ubehagelig og voldsom, saa længe den varer, men som forsvinder igen af sig selv og erstattes med en Bølgetop, som vi har set før. Nej, der er mange Tegn, der tyder paa, at det denne Gang er noget helt andet, det drejer sig om, nemlig et nødvendigt og ubønhørligt Opgør med mange Forestillinger og Talstørrelser, vi har vænnet os til under Krigsaarenes Dyrtid og Efterkrigsaarenes Inflationstid, men som ikke længere kan holde overfor de virkelige Forhold.

Det er sagt, at Erhvervenes Vanskeligheder, Landbrugs-krisen og alt, hvad deraf følger, er noget, der kommer til os udefra, og som vi selv er uskyldige i og derfor heller ikke kan stille noget op imod. Det første er rigtigt nok, men at der ikke kan stilles noget op imod det — hvilket i Sandhed vilde være sørgeligt —, er ikke rigtigt. Det er rigtigt, at Krisen denne Gang i Modsætning til, hvad den var i 1926, kommer til os udefra i Form af et mægtigt Vareprisfald, et Prisfald, der er saa mægtigt, at jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis vi tager alle Verdenshandelens Artikler under eet, vil Prisfaldet gennemsnitlig paa det nærmeste gaa ned til Halvdelen af, hvad Priserne var for kun 2—3 Aar siden. Dette Prisfald mærkes imidlertid ret sent hos os; den økonomiske Krise har hærget hele Verden i nogen Tid, inden vi mærker den, og det, at den først for nylig har kunnet mærkes her, skyldes en ganske bestemt Aarsag, nemlig den for Danmark lykkelige Omstændighed, at vi lige til de sidste Maaneder af 1930 har haft særlig heldige Konjunkturer — næsten enestaaende — for vort Lands største Eksportindustri, Flæskeproduktionen. Men dette særlig lykkelige Forhold er nu ogsaa borte, hvad der i øvrigt har været forudset i nogen Tid, og saa sker der det, at Prisfaldsbølgen sætter saa meget stærkere og voldsommere ind

over de danske Erhverv. Det er netop den Situation, vi i Dag befinder os i.

Den højtærede Ordfører for Socialdemokratiet sagde, at det nu ikke var saa slemt for Landbruget, da det i hvert Fald havde haft tre ualmindelig gode Aar, og saa maatte der være noget at tage af dér. Ja, hvis den ærede Ordfører har det Syn, maa jeg sige, at han ikke er nøje inde i, hvad der her er Tale om. Regnskaberne for disse Aar viser, at Landbruget har haft en Forrentningsprocent paa 4 à 5 i disse Aar. Det er selvfølgelig meget godt, der er heller ingen, der har klaget derover. Men det, der har bevirket, at de to sidste Aar ikke har været Kriseaar, er netop det, jeg nævnte, at vi har haft heldige Konjunkturer for Flæskeproduktionen, imodsat Fald havde det hele ligget ganske anderledes. Hvis man saa vil sige — og jeg tror, det er nødvendigt, at der tales derom, jeg synes, at Lejligheden er til det her, hvor man fremsætter de Forslag, der tilsigter at afbøde Krisen —, altsaa, hvis man siger: hvor kommer dette Prisfald fra, hvad er Aarsagen dertil? saa vil jeg svare, at her staar vi overfor det ganske ejendommelige Forhold, at skønt vistnok hele Verden beskæftiger sig med at finde Besvarelsen paa Spørgsmaalet, er der meget delte Meninger om det, og ingen, tror jeg, tør give sig ud for at have den eneste og rigtige Forklaring paa det. Mange betydende Nationaløkonomer — jeg behøver blot at nævne Cassel i Sverige og Fischer i Nordamerika, i de Forenede Stater —, mange Nationaløkonomer blandt dem, hvis Mening vejer mest til, har offentligt udtalt sig for den Opfattelse, at det er Guldmøntfodens manglende Stabilitet, der er Aarsagen til Prisfaldet. Hvis det er rigtigt — og her drejer det sig jo om Millioner af Menneskeskæbner Verden over —, er det i Sandhed en Forklaring, der nok kan fortjene Opmærksomhed. Den Omstændighed, at Prisfaldet omfatter saa at sige alle Varegrupper, tyder virkelig paa, at det er Guldmangel i Forbindelse med en daarlig Fordeling af Guld, der i hvert Fald øver Indflydelse paa Priserne. Under Folkeforbundet er der, som ærede Medlemmer vil vide, nedsat et Udvalg til at undersøge Guldspørgsmaalet, og der foreligger fra dette et Memorandum, som afgørende tyder i Retning af, at hvad der gennem tidligere Tider er sket med Hensyn til op- og nedadgaaende Prisbevægelser, staar i en meget nøje Forbindelse med Guldproduktionens Størrelse, og der er i dette Memorandum ogsaa opstillet Sandsynlighedsbetragtninger, der peger hen paa, at denne Guldproduktion i